

Δελτίο Τύπου

Του οργανισμού της ΕΕ για τα ναρκωτικά, Λισαβόνα

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ 2019: ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΣΗΜΕΙΑ

Κατασχέσεις κοκαΐνης σε επίπεδα ρεκόρ σε μια ανταγωνιστική αγορά ναρκωτικών ουσιών

(6.6.2019, ΛΙΣΑΒΟΝΑ — **ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΕΩΣ ΤΙΣ 11:30 ΩΡΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ/ 10:30 ΩΡΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ/ώρα Λισαβόνας**) Ενδείξεις αύξησης της διαθεσιμότητας κοκαΐνης στην Ευρώπη, όπου οι κατασχέσεις της συγκεκριμένης ναρκωτικής ουσίας καταρρίπτουν κάθε ρεκόρ. Σε αυτήν τη διαπίστωση καταλήγει η **Ευρωπαϊκή έκθεση για τα ναρκωτικά 2019: τάσεις και εξελίξεις**, η οποία δημοσιεύεται από τον **Οργανισμό της ΕΕ για τα ναρκωτικά (EMCDDA)** σήμερα στις Βρυξέλλες ⁽¹⁾. Στην ετήσια επισκόπησή του ο Οργανισμός πραγματεύεται επίσης: τις προκλήσεις που συνδέονται με την ηρωίνη και τα νέα συνθετικά οπιοειδή, τις τελευταίες εξελίξεις στην αγορά κάνναβης, τον ολοένα σημαντικότερο ρόλο της Ευρώπης στην παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών και στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για την αποκόμιση οφελών για την υγεία στο πεδίο των ναρκωτικών.

Ο Ευρωπαίος Επίτροπος Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος δήλωσε: «Η σημερινή έκθεση καταδεικνύει τη σύνθετη φύση του φαινομένου των ναρκωτικών στην Ευρώπη. Τα ναρκωτικά παραμένουν μία σταθερά εξελισσόμενη, πολύπλευρη απειλή για τις κοινωνίες μας, η οποία επηρεάζει τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων ανά τον κόσμο. Έχουμε την ανάγκη μίας πιο συντονισμένης προσέγγισης, μέσω της οποίας θα αντιμετωπίζεται τόσο η ζήτηση όσο και η προσφορά. Οι προσπάθειες μας, μέσω των νέων κανονισμών απαγόρευσης ψυχοδραστικών ουσιών και της ενισχυμένης συνεργασίας με διεθνείς εταίρους, αποδίδουν καρπούς. Πρέπει όμως να διερευνήσουμε και τον ρόλο της τεχνολογίας στην αγορά ουσιών. Δεν έχουμε χρόνο για χάσιμο. Πρέπει να είμαστε συντονισμένοι σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Μαζί με τον οργανισμό της ΕΕ για τα ναρκωτικά, θα συνεχίσουμε να διαδραματίζουμε κύριο ρόλο σε αυτή την προσπάθεια.»

Η έκθεση του **EMCDDA** αναδεικνύει τη συνεχιζόμενη υψηλή διαθεσιμότητα των περισσότερων παράνομων ουσιών. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, στην Ευρώπη (ΕΕ-28, Τουρκία και Νορβηγία) καταγράφονται περισσότερες από 1 εκατομμύριο κατασχέσεις παράνομων ναρκωτικών ουσιών ετησίως. Σχεδόν 96 εκατομμύρια ενήλικες στην ΕΕ (ηλικίας 15–64 ετών) έχουν κάνει χρήση κάποιας παράνομης ναρκωτικής ουσίας στη ζωή τους, ενώ εκτιμάται ότι 1,2 εκατομμύρια άτομα υποβάλλονται κάθε χρόνο σε θεραπεία για χρήση παράνομων ναρκωτικών ουσιών (ΕΕ-28). Το 2018 εντοπίστηκαν για πρώτη φορά στην ΕΕ 55 νέες ψυχοδραστικές ουσίες (NPS), ανεβάζοντας σε 730 τον συνολικό αριθμό των ουσιών που παρακολουθούσε ο Οργανισμός.

Σύμφωνα με τον **διευθυντή του EMCDDA Alexis Goosdeel**: «Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στον τομέα των ναρκωτικών εξακολουθούν να αυξάνονται. Τα διαθέσιμα στοιχεία καταδεικνύουν ότι δεν αυξάνεται μόνον η διαθεσιμότητα των καθιερωμένων φυτικής προέλευσης ναρκωτικών, όπως η κοκαΐνη, αλλά ότι αναπτύσσεται επίσης μια αγορά στο πλαίσιο της οποίας τα συνθετικά ναρκωτικά και τα ναρκωτικά που παράγονται στην Ευρώπη διαδραματίζουν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο. Η διαπίστωση αυτή αντανακλάται στα προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση υψηλής δραστηριότητας συνθετικών οπιοειδών, στις νέες τεχνικές παραγωγής MDMA και αμφεταμινών, καθώς και στις πρόσφατες εξελίξεις όσον αφορά τη μετατροπή της μορφίνης σε ηρωίνη εντός των συνόρων της Ευρώπης».

Κοκαΐνη: ρεκόρ κατασχέσεων, νέες μέθοδοι διανομής και στοιχεία που καταδεικνύουν αύξηση των προβλημάτων υγείας

Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για την κοκαΐνη δείχνουν ότι τόσο ο αριθμός των κατασχέσεων όσο και οι ποσότητες κοκαΐνης που έχουν κατασχεθεί έχουν καταρρίψει κάθε ρεκόρ. Το 2017 αναφέρθηκαν περισσότερες από 104 000 κατασχέσεις κοκαΐνης στην ΕΕ (98 000 το 2016), συνολικού βάρους 140,4 τόνων, σχεδόν διπλάσιου από αυτό της συνολικής ποσότητας κοκαΐνης που κατασχέθηκε το 2016 (70,9 τόννοι) (Διάγραμμα 1.6). Παρότι η λιανική τιμή της κοκαΐνης παρέμεινε σταθερή, η καθαρότητά της στον δρόμο ανήλθε το 2017 στο υψηλότερο επίπεδο της σε διάστημα δεκαετίας (ενημερωτικό γράφημα, σ. 26). Η κοκαΐνη εισέρχεται στην Ευρώπη από διάφορες οδούς και με διάφορα μέσα, όμως η αύξηση της διακίνησης μεγάλων φορτίων με χρήση εμπορευματοκιβωτίων θαλάσσιων μεταφορών αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική πρόκληση.

Υπάρχουν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, των κρυπτοκαταστημάτων και τεχνικών κρυπτογράφησης διαδραματίζει έναν ολοένα σημαντικότερο ρόλο στην εξώθηση μικρότερων ομάδων και μεμονωμένων ατόμων στη διακίνηση ναρκωτικών. Το επιχειρηματικό πνεύμα της αγοράς κοκαΐνης χαρακτηρίζεται από τις καινοτόμες μεθόδους διανομής, π.χ. της ύπαρξης «τηλεφωνικών κέντρων» διακίνησης κοκαΐνης, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες ταχυμεταφοράς που διασφαλίζουν την ταχεία και ευέλικτη παράδοση της κοκαΐνης. Οι μέθοδοι αυτές —οι οποίες αντανακλούν τη δυναμική «ουμπεροποίηση» της εμπορίας κοκαΐνης⁽²⁾— καταδεικνύουν ότι πρόκειται για μια ανταγωνιστική αγορά στο πλαίσιο της οποίας οι πωλητές ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλον παρέχοντας, εκτός από το ίδιο το προϊόν, πρόσθετες υπηρεσίες.

Η κοκαΐνη είναι η ευρύτερα διαδεδομένη παράνομη διεγερτική ουσία στην Ευρώπη. Περίπου 2,6 εκατομμύρια νεαροί ενήλικες (15–34 ετών) δηλώνουν ότι έκαναν χρήση κοκαΐνης τον τελευταίο χρόνο (εκτίμηση για το 2017). Πρόσφατη έρευνα για τα κατάλοιπα ουσιών στα αστικά λύματα αποκάλυψε ότι, μεταξύ 2017 και 2018, οι μεταβολίτες της κοκαΐνης παρουσίασαν αύξηση σε 22 από τις 38 πόλεις που διέθεταν στοιχεία για την εν λόγω περίοδο, επιβεβαιώνοντας την αναφερόμενη και το 2017 αυξητική σχετική τάση. Το 2018, οι μεγαλύτερες τυποποιημένες ποσότητες καταλοίπων της ουσίας ανά 1 000 άτομα ανά ημέρα καταγράφηκαν σε πόλεις του **Βελγίου**, της **Ισπανίας**, των **Κάτω Χωρών**, και του **Ηνωμένου Βασιλείου**. Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν μικρή αύξηση σε ορισμένες πόλεις της **Ανατολικής Ευρώπης** (βλ. Διάγραμμα 2.4).

Υπάρχουν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η αύξηση της προσφοράς κοκαΐνης συνδέεται με την αύξηση του αριθμού των αναφερόμενων προβλημάτων υγείας. Οι πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις δείχνουν ότι περίπου 73 000 χρήστες εισήχθησαν σε εξειδικευμένα θεραπευτικά κέντρα για την αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με τη χρήση κοκαΐνης. Ιδιαίτερη ανησυχία εμπνέει το γεγονός ότι 11 000 από τους εν λόγω χρήστες εντάχθηκαν σε θεραπεία για προβλήματα που σχετίζονται με το κρακ, μια ιδιαίτερα επιβλαβή μορφή κατανάλωσης κοκαΐνης. Ο αριθμός των «νέων» χρηστών που αναφέρεται ότι αναζητούν για πρώτη φορά θεραπεία λόγω προβληματικής χρήσης κοκαΐνης αυξήθηκε κατά 37% μεταξύ 2014 και 2017, υποδηλώνοντας αύξηση των θεραπευτικών αναγκών. Η κοκαΐνη ήταν επίσης η συχνότερα αναφερόμενη παράνομη ουσία στα επείγοντα περιστατικά που καταγράφηκε από ένα δίκτυο 26 επιλεγμένων νοσοκομείων σε 18 ευρωπαϊκές χώρες το 2017 (Euro-DEN Plus) (Διάγραμμα 3.8).

Ηρωίνη: ενδείξεις αλλαγών στην αγορά

Η ηρωίνη παραμένει το πιο διαδεδομένο παράνομο οπιοειδές στην αγορά ναρκωτικών ουσιών της Ευρώπης και επιβαρύνει σημαντικά τις υγειονομικές και κοινωνικές δαπάνες που σχετίζονται με τα ναρκωτικά. Η ποσότητα της ηρωίνης που κατασχέθηκε στην ΕΕ σημείωσε αύξηση άνω του ενός τόνου το 2017, φθάνοντας τους 5,4 τόνους, ενώ ποσότητα 17,4 τόνων (μέρος της οποίας θα κατέληγε στην αγορά της ΕΕ) κατασχέθηκε από την Τουρκία. Ανησυχητική εξέλιξη αποτελεί η κατάσχεση στην ΕΕ το 2017 ποσότητας 81 τόνων οξικού ανυδρίτη, μιας πρόδρομης της ηρωίνης χημικής ουσίας, καθώς και η ανάσχεση ή κατάσχεση φορτίων βάρους 243 τόνων της ίδιας ουσίας (Πίνακας 1.2). Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια ανακαλύφθηκαν εργαστήρια παραγωγής ηρωίνης από μορφίνη με τη χρήση της εν λόγω πρόδρομης ουσίας σε χώρες της ΕΕ (**Βουλγαρία**, **Τσεχική Δημοκρατία**, **Ισπανία** και **Κάτω Χώρες**). Η καθαρότητα της ηρωίνης παραμένει υψηλή και η λιανική τιμή της σχετικά χαμηλή (σημειώνοντας πτώση την τελευταία δεκαετία) (Ενημερωτικό γράφημα, σ. 24).

Η Ευρώπη έχει θέσει ως στόχο την πάταξη της απειλής της ιογενούς ηπατίτιδας για τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με την παγκόσμια **Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη**. Ζωτικής σημασίας προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η παροχή μεγαλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες πρόληψης, εργαστηριακές εξετάσεις και θεραπεία της ηπατίτιδας Β και C σε όσους κάνουν ενέσιμη χρήση ηρωίνης ή άλλων ναρκωτικών, δεδομένου ότι αποτελούν τον πλέον νοσοεπιβαρυσμένο πληθυσμό αλλά και τον πληθυσμό με τις υψηλότερες πιθανότητες μετάδοσης της νόσου. Η έκθεση του **EMCDDA** επισημαίνει την ανάγκη κλιμάκωσης των μέτρων για την αντιμετώπιση της ιογενούς ηπατίτιδας, ιδίως σε περιοχές της **Ανατολικής Ευρώπης**.

Νέα συνθετικά οπιοειδή: αιτία αυξανόμενης ανησυχίας

Η τρέχουσα επιδημική έξαρση της χρήσης οπιοειδών στις **Ηνωμένες Πολιτείες** και τον **Καναδά** συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη χρήση συνθετικών οπιοειδών, ιδίως της φαιντανύλης και των παραγώγων της. Καίτοι οι εν λόγω ουσίες αντιπροσωπεύουν επί του παρόντος μικρό μόνο μερίδιο της αγοράς ναρκωτικών ουσιών στην **Ευρώπη**, εγείρουν αυξανόμενες ανησυχίες, καθώς η χρήση τους συνδέεται με δηλητηριάσεις και θανάτους. Το 2018 εντοπίστηκαν στην Ευρώπη ένδεκα νέα συνθετικά οπιοειδή, κατά κανόνα υπό μορφή σκόνης ή δισκίων και σε υγρή μορφή. Καθώς απαιτούνται μικρές μόνο ποσότητες για την παραγωγή πολλών χιλιάδων δόσεων για πώληση από εμπόρους στον δρόμο, οι ουσίες αυτές αποκρύπτονται και μεταφέρονται εύκολα, αποτελώντας μια πρόκληση για τις αρχές επιβολής του νόμου και τις τελωνειακές αρχές.

Τα παράγωγα φαιντανύλης αντιπροσωπεύουν την πλειονότητα των 49 νέων συνθετικών οπιοειδών τα οποία παρακολουθούνται από το **EMCDDA**. Το 2018 εντοπίστηκαν για πρώτη φορά στην Ευρώπη έξι παράγωγα φαιντανύλης (από το 2009 εντοπίστηκαν 34). Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι οι εν λόγω υψηλής δραστηριότητας ναρκωτικές ουσίες αποτελούν το 70% του συνόλου των κατασχεθέντων νέων συνθετικών οπιοειδών (Διάγραμμα 1.12). Αναφέρθηκαν πάνω από 300 κατασχέσεις καρφαιντανύλης, μιας από τις πλέον δραστικές ναρκωτικές ουσίες αυτής της κατηγορίας. Στην ΕΕ κατασχέθηκε επίσης ποσότητα μιας πρόδρομης ουσίας για την παρασκευή παραγώγων φαιντανύλης (*N*-φαιναυθυλο-4-πιπεριδόνη) συνολικού βάρους 4,5 κιλών (Πίνακας 1.2).

Με βάση τα στοιχεία από την παρακολούθηση των θεραπευτικών κέντρων, ένας στους πέντε χρήστες (το 22%) που ξεκινά θεραπεία ουσιοεξάρτησης για πρόβλημα συνδεδεμένο με τη χρήση οπιοειδούς δηλώνει σήμερα προβληματική χρήση νόμιμου ή παράνομου συνθετικού οπιοειδούς, και όχι ηρωίνης. Αυτό σημαίνει ότι τα φάρμακα που περιέχουν οπιοειδή διαδραματίζουν επίσης, πλέον, έναν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο του προβλήματος των ναρκωτικών στην Ευρώπη.

Κάναβη: νέες εξελίξεις για το πλέον καθιερωμένο ναρκωτικό στην Ευρώπη

Τα δεδομένα σχετικά με την επικράτηση, τις κατασχέσεις και τις νέες αιτήσεις θεραπείας καταδεικνύουν ότι η κάνναβη παραμένει η πιο ευρέως διαδεδομένη παράνομη ουσία στην Ευρώπη. Εκτιμάται ότι περίπου 17,5 εκατομμύρια νεαροί Ευρωπαίοι (15–34 ετών) έκαναν χρήση κάνναβης κατά το τελευταίο έτος (ΕΕ-28) (εκτίμηση για το 2017).

Το 2017 στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρθηκαν 782 000 κατασχέσεις προϊόντων κάνναβης (φυτικής κάνναβης, ρητίνης, φυτών και ελαίου κάνναβης), καθιστώντας την κάνναβη πρώτη σε αριθμό κατασχέσεων ναρκωτική ουσία στην ΕΕ. Η κατασχεθείσα ποσότητα ρητίνης κάνναβης είναι υπερδιπλάσια από την κατασχεθείσα ποσότητα φυτικής κάνναβης (466 τόνοι έναντι 209 τόνων). Από πρόσφατη μελέτη του **EMCDDA** ⁽³⁾ προκύπτει ότι το τυπικό περιεχόμενο των προϊόντων φυτικής κάνναβης και ρητίνης κάνναβης σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) ⁽⁴⁾ διπλασιάστηκε την τελευταία δεκαετία, γεγονός που εγείρει ανησυχίες για πιθανές βλάβες. Η αυξανόμενη μέση δραστηριότητα της ρητίνης μπορεί, μεταξύ άλλων, να οφείλεται στην εισαγωγή φυτών υψηλής δραστηριότητας και νέων τεχνικών παραγωγής στο **Μαρόκο**, τον κύριο παραγωγό ρητίνης για την αγορά της ΕΕ.

Εκτιμάται ότι σχεδόν το 1% των ενηλίκων (15–64 ετών) στην ΕΕ κάνει καθημερινή ή σχεδόν καθημερινή χρήση κάνναβης. Το 2017 σχεδόν 155 000 άτομα στην Ευρώπη ξεκίνησαν θεραπεία για προβληματική χρήση κάνναβης. Εξ αυτών περίπου 83 000 ξεκίνησαν θεραπεία για πρώτη φορά στη ζωή τους (Γράφημα πληροφοριών, σ. 44). Σήμερα, οι περισσότεροι χρήστες που ξεκινούν θεραπεία σε εξειδικευμένα θεραπευτικά κέντρα για πρώτη φορά δηλώνουν ως κύρια ουσία χρήσης την κάνναβη.

Κάνναβη: νέα προϊόντα προσθέτουν νέες προκλήσεις σε ένα πολύπλοκο πεδίο πολιτικής

Η δημιουργία νόμιμων αγορών κάνναβης για ψυχαγωγική χρήση σε αγορές εκτός της ΕΕ οδηγεί σε καινοτομίες στο πεδίο της ανάπτυξης προϊόντων (π.χ. υγρά αναπλήρωσης για άτμιση ηλεκτρονικού τσιγάρου, βρώσιμα προϊόντα και συμπυκνώματα). Ορισμένα από τα προϊόντα αυτά εμφανίζονται πλέον και στην ευρωπαϊκή αγορά, όπου ο εντοπισμός και ο έλεγχός τους συνιστούν μια νέα πρόκληση.

Η κάνναβη περιέχει πολλές και διάφορες χημικές ενώσεις, οι γνωστότερες εκ των οποίων είναι η τετραυδροκανναβινόλη (THC) και η κανναβιδιόλη (CBD). Ένα παράδειγμα των ταχέων εξελίξεων στην αγορά κάνναβης είναι η εμφάνιση προϊόντων χαμηλής περιεκτικότητας σε THC, τα οποία πωλούνται σε ειδικά καταστήματα σε κάποιες χώρες της ΕΕ ή σε καταστήματα υγιεινής διατροφής⁽⁵⁾. Τα προϊόντα αυτά πωλούνται με τον ισχυρισμό ότι περιέχουν THC σε επίπεδα κάτω του 0,2% ή 0,3% και, κατά συνέπεια, έχουν ελάχιστη ή μηδενική ψυχοτρόπο δράση και δεν είναι ελεγχόμενα βάσει της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά. Ενίοτε προβάλλεται το περιεχόμενο των προϊόντων σε CBD με ισχυρισμούς που υποστηρίζουν ότι η εν λόγω ουσία ενδέχεται να έχει ωφέλιμες ιδιότητες. Το φάσμα των διαθέσιμων προϊόντων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, φυτά, μείγματα για κάπνισμα, χάπια, λοσιόν και κρέμες. Τα προϊόντα αυτά εγείρουν κανονιστικά ζητήματα, καθώς ορισμένες χώρες διώκουν ποινικώς τις πωλήσεις προϊόντων με χαμηλή περιεκτικότητα σε THC, ενώ άλλες επιτρέπουν την εμπορία τους χωρίς να απαιτείται η χορήγηση άδειας.

Η αυξανόμενη συμμετοχή της Ευρώπης στην παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών

Σύμφωνα με την έκθεση, η παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών ουσιών στην Ευρώπη μοιάζει «να αυξάνεται, να διαφοροποιείται και να εφαρμόζει πιο καινοτόμες μεθόδους». Νέες ουσίες χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία των χημικών ενώσεων που απαιτούνται για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών ουσιών. Οι μέθοδοι αυτές αποσκοπούν στην αποφυγή του εντοπισμού, όμως αυξάνουν επίσης την πολυπλοκότητα της επεξεργασίας (η οποία ενδέχεται να παράγει πρόσθετα επικίνδυνα απόβλητα). Η διαπίστωση αυτή αντανακλάται στον αριθμό των κατασχέσεων εναλλακτικών πρόδρομων ουσιών για την παρασκευή τόσο MDMA όσο και αμφεταμίνης και μεθαμφεταμίνης, καθώς τα περισσότερα πρόσφατα στοιχεία καταδεικνύουν αύξηση του αριθμού των κατασχέσεων της χημικής ουσίας APAA και των γλυκιδικών παραγώγων PMK (Πίνακας 1.2).

Το 2017 εξαρθρώθηκαν 21 εργαστήρια MDMA στην ΕΕ, έναντι 11 το 2016, όλα στις **Κάτω Χώρες**. Η αναφερθείσα στο **Βέλγιο** εναπόθεση χημικών αποβλήτων αποτελεί ένδειξη παραγωγής MDMA. Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι η περιεκτικότητα των δισκίων *ecstasy* σε MDMA ανήλθε το 2017 στα υψηλότερα ποσοστά της δεκαετίας. Το **EMCDDA** αναφέρει ότι τα 6,6 εκατομμύρια δισκία MDMA που εκτιμάται ότι κατασχέθηκαν το 2017 στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο υψηλότερος αριθμός από το 2007. Η παρακολούθηση πληροφοριών από ανοικτές πηγές και της δραστηριότητας στην αγορά του σκοτεινού δικτύου φανερώνει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Ευρώπη στην προσφορά MDMA παγκοσμίως. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και από τις κατασχέσεις στις γειτονικές προς την ΕΕ χώρες. Η **Τουρκία** κατάσχεσε περισσότερα δισκία MDMA (8,6 εκατομμύρια) και μεγαλύτερη ποσότητα αμφεταμίνης (6,6 τόνους) από ό,τι το σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ κατά το ίδιο έτος. Επιπλέον, κατάσχεσε μια ιδιαίτερα μεγάλη ποσότητα (658 κιλά) μεθαμφεταμίνης, σχεδόν ίση με τη συνολική ποσότητα αμφεταμίνης που κατασχέθηκε στην ΕΕ (662 κιλά).

Η καθαρότητα της μεθαμφεταμίνης και της αμφεταμίνης είναι υψηλότερη από ό,τι πριν από μια δεκαετία, επισημαίνεται δε ότι 0,7 τόνοι μεθαμφεταμίνης και 6,4 τόνοι αμφεταμίνης κατασχέθηκαν στην ΕΕ το 2017. Η παραγωγή μεθαμφεταμίνης εντοπίζεται κυρίως στην **Τσεχική Δημοκρατία** και τις παραμεθόριες περιοχές των γειτονικών χωρών, ενώ κάποιες ποσότητες παράγονται επίσης στις **Κάτω Χώρες**. Οι αναλύσεις των αστικών λυμάτων και άλλα στοιχεία καταδεικνύουν ότι χρήση μεθαμφεταμίνης, η οποία στο παρελθόν ήταν περιορισμένη και εντοπιζόταν κυρίως στην **Τσεχική Δημοκρατία** και τη **Σλοβακία**, παρατηρείται πλέον και στην **Κύπρο, την ανατολική Γερμανία, την Ισπανία, τη Φινλανδία** και τη **Νορβηγία** (Διάγραμμα 2.11). Όσον αφορά την αμφεταμίνη, 21 από τις 38 πόλεις που διέθεταν στοιχεία αναλύσεων των αστικών λυμάτων για το 2017 και το 2018 ανέφεραν αύξηση των εντοπισμών αμφεταμίνης (Διάγραμμα 2.10).

Εφαρμογές υγείας για έξυπνα κινητά τηλέφωνα (M-health): συστήματα γεωεντοπισμού και εικονική πραγματικότητα, νέα εργαλεία για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών

Η ευρεία χρήση των κινητών συσκευών σήμερα σημαίνει ότι οι εφαρμογές υγείας για έξυπνα κινητά τηλέφωνα (m-health 'apps') προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής των υπηρεσιών υγείας που συνδέονται με τη χρήση ναρκωτικών. Σύμφωνα με την έκθεση, οι καινοτόμες ψηφιακές λύσεις αυτού του είδους χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο για την πρόληψη, τη θεραπεία και τον εντοπισμό βλαβών.

Η έκθεση παρουσιάζει ένα φάσμα εφαρμογών υγείας για έξυπνα κινητά τηλέφωνα που εξυπηρετούν διαφορετικούς πρωταρχικούς σκοπούς — από τη διάδοση πληροφοριών (π.χ. πρόσβαση σε υπηρεσίες) έως την υποστήριξη παρεμβάσεων (π.χ. ημερολόγια χρήσης ναρκωτικών ουσιών) και την ανάρρωση (π.χ. εφαρμογές αυτοβοήθειας) (Διάγραμμα 3.2). Ένα παράδειγμα καινοτόμου εφαρμογής είναι η χρήση συστημάτων γεωεντοπισμού ώστε να διευκολύνονται όσοι κάνουν ενέσιμη χρήση να βρουν σημεία ανταλλαγής βελονών και συρίγγων. Παρουσιάζεται επίσης αναλυτικά η χρήση της τεχνολογίας της εικονικής πραγματικότητας (ακουστικά) δημιουργώντας περιβάλλοντα που σχετίζονται με τη χρήση ναρκωτικών, προκαλώντας την επιθυμία για χρήση και βοηθώντας τους ασθενείς να αναπτύξουν ανθεκτικότητα. Πολλές εφαρμογές υγείας για έξυπνα κινητά τηλέφωνα που αναπτύχθηκαν στην Ευρώπη εστιάζουν στη διάδοση πληροφοριών για μείωση της βλάβης οι οποίες απευθύνονται σε νέους χρήστες, ιδίως όσους συμμετέχουν σε πάρτι. Καίτοι διατίθενται πλέον πολλές εφαρμογές υγείας για έξυπνα κινητά τηλέφωνα, πρόσφατη έρευνα του **EMCDDA** διαπίστωσε ότι δεν συνοδεύονται πάντα από αυστηρά ποιοτικά πρότυπα, κανόνες για την προστασία των δεδομένων ή επιστημονικά τεκμηριωμένη αξιολόγηση ⁽⁶⁾.

Η πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του EMCDDA, Laura d'Arrigo, καταλήγει: «Η Ευρωπαϊκή έκθεση για τα ναρκωτικά 2019 δημοσιεύεται σε μια κρίσιμη στιγμή για τη στάθμιση των εξελίξεων στον τομέα της πολιτικής για τα ναρκωτικά, καθώς το επόμενο έτος θα διενεργηθεί η τελική αξιολόγηση της στρατηγικής της ΕΕ για τα ναρκωτικά (2013–20). Στο διάστημα αυτό η Ευρώπη βίωσε ορισμένες δραματικές αλλαγές στο πρόβλημα των ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένης της εμφάνισης πολυάριθμων μη ελεγχόμενων ουσιών. Η κατανόηση των τρεχόντων προβλημάτων που σχετίζονται με τη χρήση των ναρκωτικών μάς επιτρέπει να προετοιμαστούμε για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων στο ταχέως μεταβαλλόμενο και πολύπλοκο αυτό πεδίο. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο ο ρόλος του EMCDDA ως παρόχου τεκμηριωμένων αναλύσεων για την κατάσταση των ναρκωτικών στην Ευρώπη σήμερα είναι τόσο σημαντικός».

Σημειώσεις

⁽¹⁾ Η δέσμη πληροφοριών της Ευρωπαϊκής έκθεσης για τα ναρκωτικά 2019 είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση www.emcdda.europa.eu/edr2019. Η περίοδος αναφοράς για όλα τα γραφήματα, τις αναλύσεις και τα δεδομένα που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση είναι η κατάσταση των ναρκωτικών έως τα τέλη του 2018. Τα αριθμητικά στοιχεία και τα γραφήματα που παρατίθενται στο παρόν δελτίο αναφέρονται στην ίδια την έκθεση. Πρόσθετα αριθμητικά στοιχεία και πίνακες περιέχονται στο Δελτίο στατιστικών στοιχείων 2019 (www.emcdda.europa.eu/stats/2019).

⁽²⁾ «Ουμπεροποίηση»: η πράξη ή η διαδικασία μεταβολής της αγοράς μιας υπηρεσίας που συντελείται με την εφαρμογή άλλου τρόπου αγοράς ή χρήσης της, ιδίως μέσω της χρήσης της τεχνολογίας των κινητών συσκευών (Collins English dictionary).

⁽³⁾ <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/add.14525>

⁽⁴⁾ Η τετραϋδροκανναβινόλη (THC) ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό για τις ψυχοδραστικές επιπτώσεις της κάνναβης.

⁽⁵⁾ www.emcdda.europa.eu/news/2018/low-thc-cannabis-products-being-sold-in-the-EU%E2%80%93key-legal-issues

⁽⁶⁾ www.emcdda.europa.eu/publications/emcdda-papers/m-health-applications-for-responding-to-drug-use